

Lilian LUCHIN,

lector superior al Catedrei procedură penală și criminalistică
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, master în drept

Constantin RUSNAC,

lector asistent al Catedrei procedură penală și criminalistică
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, master în drept

IMPORTANȚA UTILIZĂRII SISTEMELOR AUTOMATIZATE DE EVIDENȚĂ CRIMINALISTICĂ A MINISTERUL AFACERILOR INTERNE ÎN COMBATAREA ȘI PREVENIREA CRIMINALITĂȚII

News use the information in the methods of combating and preventing crime today is determined by intensive process of implementing the internal activity of the computer business, which sharply raises the effectiveness of research.

Odată cu progresul tehnico-științific, s-au schimbat și metodele aplicate de infractori în comiterea infracțiunilor, ceea ce complică activitatea organelor de drept antrenate în combaterea și relevarea infracțiunilor, în reținerea și tragerea la răspundere penală a persoanelor bănuite de săvârșirea acestor infracțiuni.

Practica judiciară ne mărturisește convingător că eficacitatea muncii de descoperire și cercetare a infracțiunilor, inclusiv a celor organizate, alături de alți factori, se află în funcție și de utilizarea în aceste scopuri a metodelor și mijloacelor criminalistice.

În sistemul acestor metode și mijloace se acumulează cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, determinând obiectiv necesitatea perfecționării privind implementarea sistemelor de evidență automatizate.

Concomitent cu ridicarea nivelului infracțional crește, automat, numărul de persoane care necesită a fi luate sub control de către organele de drept ale Republicii Moldova, dar sistemele de evidență implementate în secolul precedent nu mai fac față exigențelor actuale.

În prezent, timpul impune în fața sistemelor de evidență următoarele condiții:

- rapiditatea procesului de lucru;
- concluzii certe;
- diminuarea subiectivismului la evaluarea rezultatelor;
- folosirea metodelor și mijloacelor tehnice argumentate științific;
- acces la distanță pentru furnizorii sistemului etc.

Aceste condiții sunt reunite și formează un tot întreg în cadrul sistemelor automatizate de evidență, unde rolul principal îi revine calculatorului. Și aceasta este explicabil, deoarece computerizarea este un important catalizator al procesului științific din orice sferă de activitate.

În ultimul timp potențialul creativ al criminalisticii a crescut și s-a dezvoltat considerabil. Arsenalul mijloacelor și metodelor recomandate în prevenirea și descoperirea infracțiunilor este destul de contemporan și totodată efektiv. Astfel, a apărut posibilitatea de relevare și folosire în scopul probatoriului a noilor categorii de urme lăsate de infractori, s-au lărgit posibilitățile cercetării urmelor tradiționale ale infracțiunii. Deja este posibil nu numai de acumulat în memoria calculatorului diferite procedee tactice și metode de cercetare, acumulate de generații, ci și folosirea acestei informații în practica de cercetare a unor infracțiuni concrete și totodată în instruirea studenților, viitorilor ofițeri de urmărire penală, experți-criminaliști etc.

Actualitatea folosirii metodelor informaționale în procesul combaterii și prevenirii infracțiunilor se determină în prezent prin intensitatea procesului de implementare în activitatea organelor afacerilor interne a tehnicii de calcul, ceea ce sporește brusc eficacitatea cercetărilor. Acest proces se referă nemijlocit la organizarea cercetării infracțiunilor, sistematizării și analizei informației. Cu ajutorul mijloacelor tehnicii de calcul, în timpul de față nu numai se realizează raționalizarea proceselor informaționale, ci și într-o oarecare măsură modelarea activității ofițerilor de urmărire penală la formularea recomandărilor în urma cercetării diferitor genuri de infracțiuni.

Unul din aceste sisteme automatizate de evidență a fost înrădăcinat în cadrul MAI în domeniul dactiloscopiei, și anume se folosește Sistemul Automat de Codificare, Examinare și Stocare a impresiunilor și urmelor papilare „АДИС Dacto-2000”.

Dotarea Poliției la finele anului 2006 cu tehnologia „АДИС Dacto-2000” a marcat un pas important pe linia modernizării poliției din punct de vedere tehnico-științific și susținerii eforturilor profesionale ale specialiștilor criminaliști.

Sistemul informațional automatizat de identificare „АДИС Dacto-2000” reprezintă sursa informațională specializată care include totalitatea informației dactiloscopice sistematizate pentru identificarea persoanelor, care este determinată prin găsirea unui anumit număr de detalii identice la impresiune și la urma ridicată de la fața locului, când se poate spune cu certitudine că ambele dactilograme, aduse la aceeași scară, au fost create de același deget. Sistemul reunește fișierul dactiloscopic al persoanelor supuse înregistrării dactiloscopice și masivul dactiloscopic al urmelor papilare, ridicate de la locul săvârșirii infracțiunii, și este destinat pentru formarea, acumularea, stocarea, actualizarea și analiza informației dactiloscopice în Republica Moldova. Actualmente, urmele papilare ridicate de la fața locului de la diferite crime nedescoperite introduse sunt aproximativ 9000, iar fișe aflate în masiv – aproximativ 305 965. În acest context, putem menționa că pe parcursul a trei ani de lucru al sistemului au fost

identificate 263 persoane și numărul acestora crește din an în an.

Rezultatele obținute în anii aceștia au depășit numărul de identificări realizate pe parcursul a cincisprezece ani de examinări prin metoda clasică în cartoteca dactiloscopică monodactilară centrală. Urmare a implementării sistemului „АДИС Dacto-2000”, s-a obținut:

- examinarea operativă a urmelor papilare descoperite și ridicate cu ocazia cercetării criminalistice a locului faptei;
- identificarea unor cadavre sau persoane cu identitate necunoscută sau a unor persoane care încearcă să-și ascundă adevărata identitate declarând date de identificare false, prin examinarea amprentelor papilare;
- creșterea preciziei și numărului examinărilor dactiloscopice comparative; datorită caracteristicilor de performanță ale sistemului, s-a obținut examinarea unei fișe cu amprente în 20s sau a unei urme de la 1 la 5 minute față de sistemul clasic unde o urmă era comparată în câteva zile sau chiar săptămâni;
- creșterea numărului persoanelor identificate ca autori;
- rezolvarea unor aspecte logistice ce vizau organizarea spațiului de lucru la cartotecile dactiloscopice și timpul alocat examinării clasice.

Un alt tip de sisteme automatizate de evidență criminalistică folosite în lumea întreagă sunt cele din domeniul balisticii. Astfel de sisteme sunt „Condor”; „Tais”; „Poisk”; „Ibis” etc. Aceste sisteme de identificare balistică sunt dintre cele mai noi invenții în criminalistica mondială, având rolul de a achiziționa, stoca, gestiona și analiza imaginile urmelor create de armele de foc pe elementele de muniție trase, în cadrul unei baze de date, în scopul identificării armelor de foc.

Actualmente, în Republica Moldova până în ziua de azi nu a fost implementat din păcate nici un astfel de sistem. Necesitatea implementării este de neconceput, deoarece la noi în țară odată cu liberalizarea portului de arme atât de persoanele juridice, cât și de cele fizice a crescut numărul infracțiunilor cu folosirea armelor de foc. Dat fiind faptul că în cadrul Direcției Tehnico-Criminalistice funcționează Colecția republicană de gloanțe și tuburi de cartușe care include:

- gloanțe și tuburi de cartușe ridicate de la fața locului crimelor nedescoperite cu folosirea armelor de foc;
- gloanțe și tuburi de cartușe trase experimental din armele de foc din dotarea organelor de forță și posesia persoanelor fizice și juridice, ar fi necesar de automatizat această colecție din cauza sporirii eficientizării lucrului în privința asigurării posibilității examinărilor comparative în scopul identificării. Aceste eficientizări se bazează mai ales pe facilitarea și sporirea operativității examinărilor comparative, accelerează timpul de răspuns al căutărilor și oferă posibilități multiple de analiză și interpretare.

Actualmente cu această colecție se lucrează în regim manual, ceea ce este ineficient, adică fizic este imposibil de verificat un glonte sau un tub de cartuș ridicat de la locul faptei cu gloanțele și tuburile de cartușe trase experi-

mental din armele de foc din dotarea organelor de forță și posesia persoanelor fizice și juridice care sunt în număr de peste 35 000, fapt ce arată că pe parcursul a 10 luni ale anului 2009 au fost realizate doar două identificări. Comparând cu sistemul automatizat de evidență dactiloscopică, se vede destul de clar acea ineficiență.

Pe lângă sistemele automatizate de evidență dactiloscopică și balistică, unele țări au implementat sistemul de recunoaștere facială Imagetrak.

Importanța sistemului de recunoaștere facială Imagetrak reiese din faptul că el stochează și examinează fotografiile de semnalmamente, date antropometrice, semne particulare și date despre fapta și modul de operare, în scopul identificării unor categorii de persoane care au comis fapte penale și al clarificării unor aspecte de interes operativ în activitatea Poliției.

Devine astfel posibilă identificarea infractorului pe baza portretului vorbit făcut de martor, ori recunoașterea sa după fotografie sau dintr-un grup de persoane. Bineînțeles că cele percepute de martor sau victimă sunt redade, sub aspect procedural, în forma declarațiilor, pe baza cărora se va recurge la o metodologie adecvată de identificare sau de recunoaștere, potrivit regulilor tacticii criminalistice.

Sistemul de recunoaștere facială Imagetrak înlocuiește cu succes clasoarele clasice cu fotografiile de semnalmamente, folosite pentru identificarea persoanelor, prin prelucrarea și stocarea la nivel național a fotografiilor și a datelor de stare civilă ale persoanelor în stare de arest sau libertate, ca urmare a comiterii de infracțiuni prin diverse moduri de operare.

Fotografia este digitalizată în limbaj pentru computer, procesată și stocată într-o bancă de date.

Sistemul Imagetrak folosește un algoritm de căutare facială care este independent de culoare, respectiv la căutare nu se ia în calcul culoarea fotografiei sau culoarea pielii.

Din punctul de vedere al rasei nu se ia în calcul structura feței, deoarece aceasta este universală, precum și machiajele, părul facial, ochelarii etc. nu influențează identificarea persoanelor. Are o plajă în privința sursei de prelucrare a imaginilor, acestea putându-se face prin folosirea unui scanner, a unei camere video sau foto etc.

Posibilitățile sistemului Imagetrak sunt următoarele:

- a) listarea de rapoarte despre persoanele înregistrate cu fotografii și date de interes operativ;
- b) acces pe rețea;
- c) accese la distanță pentru furnizorii sistemului, în vederea intervenției cât mai rapide pentru înlăturarea eventualelor probleme apărute la sistem;
- d) permite importul de imagini digitale:
  - o imagine cadru din cadrul unui film de supraveghere;
  - fotografii scanate;
  - imagini cu portret robot;

e) permite una sau mai multe căutări în baze de date, rezultatul acestei căutări este o listă de candidați, afișată în ordinea punctajului obținut;

f) filtre de căutare care permit reducerea timpului de căutare.

În concluzie, menționez că sarcinile specifice și complexe, pe care urmează să le rezolve organele judiciare cercetând actele infracționale, reclamă folosirea pe scară largă a metodelor și mijloacelor tehnice moderne necesare descoperirii, fixării și ridicării urmelor infracțiunii și a altor mijloace de probă.

După cum vedem, implementarea calculatorului și a tehnologiilor informaționale a accelerat transmiterea și schimbul informației criminalistice în cadrul cercetării infracțiunilor. Implementarea sistemelor automatizate de identificare va asigura o calitate înaltă a cercetărilor criminalistice, va reduce timpul și va spori calitatea lor.

Bibliografie:

1. S. Doroz, *Criminalistica*, vol. I, Chișinău, 1996.
2. Е.П. Ищенко, Е.И. Девиков, *Уголовная регистрация*, Омск, 1986.
3. И.Ф. Герасимов, Л. Я. Драпкина, *Криминалистика*, Москва, 1994.
4. Н. П. Яблоков, *Криминалистика*, Изд. НОРМА, Москва, 2001.
5. <http://e-ten.org.ua/redaktor-izobrazheniy-image-maker.htm>